

Tietoa soista ja turvemaista sekä niiden käytöstä

Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun suo-ohjelma -hankkeen raportit:

- Katsaus soiden monimuotoisuuden tilaan Pohjois-Pohjanmaalla, Marja-Liisa Seväkivi ja Anne Tolvanen, Metla
- Inventoitujen soiden luonnonarvojen vertailun yhteenvetotaulukko, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Yhteenvedo luontoselvityksistä, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Olvassuon kansallispuistoaloite ja perusteluaineisto, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Yhteenvedo Pohjois-Pohjanmaan turvevaroista ja niiden tuotantokelpoisuudesta, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Selvitys todennäköisten turvepeltojen sijainnista Pohjois-Pohjanmaalla GTK:n gamma-aineistojen perusteella., Kimmo Virtanen ja Mikko Larronmaa, Geologian tutkimuskeskus
- Erikoisturpeiden tuotantomahdollisuuksista Pohjois-Pohjanmaalla ja Länsi-Kainuussa, Kimmo Virtanen, Geologian tutkimuskeskus
- Täydentävät turvetutkimukset, Matti Laatikainen, Geologian tutkimuskeskus
- Iso Matinsuo–Läävasuo–Kivisuo -suoalueen luonnonarvot ja käyttömahdollisuudet, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Nybyn–Iso Heposuon aapakehityssarja; Kymmeniä luonnontilaisia soita Perämeren rannasta 60 metrin korkeuteen, Jarmo Laitinen, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Luontoparatiisit lähellämme; Kosteikot Pohjois-Pohjanmaan matkailun voimavarana, Metsähallituksen Pohjanmaan luontopalvelut
- Suolinnustaselvitys. Pesimälinnustoinventoinnit 2011. Juha Repo ja Ari-Pekka Auvinen, Pohjois-Pohjanmaan lintutieteellinen yhdistys ry
- Täydentävät pesimälinnustoinventoinnit; työraportti, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Soiden käyttö ja merkitys poronhoidossa Kiimingin, Kollajan, Pudasjärven ja Oijärven paliskunnissa vuonna 2011, Annika Nyström, Hannu I. Heikkinen, Anne Tolvanen, Metla
- Soiden ja turvemaiden metsätalouden kehittäminen, Eljas Heikkinen, Suomen metsäkeskus
- Turvemaiden maatalouskäyttö, Tarja Bäckman ja Rauno Malinen, Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Turvetuotantoalueiden jälkikäyttö Pohjois-Pohjanmaalla ja Kainuussa – esimerkialueena Kuivaniemi, Sanna Kittamaa ja Anne Tolvanen, Metla
- Pohjois-Pohjanmaan turvetuotannon 2012 – 2040 vesistövaikutusten arviointi; Osa 1: Kuormitustarkastelu, WSP-Finland Oy
- Pohjois-Pohjanmaan turvetuotannon 2012 – 2040 vesistövaikutusten arviointi; Osa 2: Vesistöriskin arviointi monitavoitearviointimenetelmällä, WSP-Finland Oy
- Kiiminkijoen uuden turvetuotannon vesistövaikutusten arvioinnin täsmentäminen ja Natura -arviointi, WSP-Finland Oy
- Soiden ekosysteemipalvelut ja maankäytön suunnittelu -tuloksia soisimmasta Suomesta, Anne Tolvanen ja Artti Juutinen, Metla
- Pohjois-Pohjanmaan turvemaiden kasvihuonekaasutaseet, Kari Minkkinen ja Paavo Ojanen, Metla
- Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun asukkaiden näkemykset soiden käytöstä, Anna Piirainen, Johanna Kesti, Anne Tolvanen ja Artti Juutinen, Metla
- Soiden merkitys virkistyskäytölle - Haastattelututkimus Oulussa, Haukiputaalla, Muhoksella ja Pudasjärvellä, Liisa Ojala, Hannu I. Heikkinen ja Anne Tolvanen, Metla
- Soiden käytön aluetaloudelliset vaikutukset Pohjois-Pohjanmaalla -esimerkkinä Siikalatvan ja Pudasjärven kunnat, Anna Piirainen, Artti Juutinen ja Anne Tolvanen, Metla

Löydät raportit ja muuta aineistoa osoitteesta www.pohjois-pohjanmaa.fi/projects/

Aseta käyttäjätunnus aapa ja salasana suo sekä avaa projekti (näytön oikea yläkulma). Pääkansiot: teemakarttoja soista, suo-ohjelma ja osaselvitykset, maakuntakaavan suot, kansallinen suostrategia. Niissä edetään + -merkkiä klikkaamalla aineistojen tasolle. Aineistoa päivitetään.

VASTUULLISELLA SOIDEN KÄYTÖLLÄ TUNNETUKSI KOSTEIKKOMAAKUNNAKSI

Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun suo-ohjelma – hankkeen yhteenvedo

Pohjois-Pohjanmaan ja Länsi-Kainuun suo –ohjelma –hanke selvitti ja suunnitteli soiden käyttöä vuosina 2010 – 2013.

Alueen halutaan kehittyvän Euroopan kosteikkomaakunnaksi. Hyvänä lähtökohtana tälle on runsas suoluonto, joka kattaa erilaiset suot merenrannikon nuorista soista ja laajasta aapasuovyöhykkeestä vaarojen rinteisiin. Tulevaisuudessa täällä on yhä enemmän kosteikkoja; lintuvesiä ja rakennettuja jälkikäyttö- ja vesien-suojelukosteikkoja. Soiden ja turvemaiden vastuullinen talouskäyttö on osa kosteikkomaakunnan ilmettä ja kosteikkojen elinkaarta. Talouskäytön on kuitenkin kehityttävä aiemmasta: käyttö kohdistetaan muuttuneille turvemaille, joilla ei ole merkittäviä luonnonarvoja ja sen vesistöhaitat osataan ehkäistä; vesiensuojelu, vanhojen turvealueiden jälkikäyttö ja tuottamattomien alueiden ennallistaminen lisäävät kosteikkoja entisestään. Kosteikkojen virkistys- ja matkailukäyttö on tulevaisuudessa laajaa. Yhdessä turvemaiden vastuullisen talouskäytön kanssa kosteikot tuottavat alueelle monin tavoin hyvinvointia. Kosteikkojen käsittelyn on oltava ilmastollisesti harkittua. Alueen kosteikko-osaamista arvostetaan ja sille on kysyntää myös muualla.



POHJOIS-POHJANMAA
Council of Oulu Region



Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus



Kainuun liitto



Tärkeimmät toimenpiteet matkalla tunnetuksi kosteikkomaakunnaksi

Perustoimenpiteet

- Maakunnan suo-osaamisesta huolehditaan.
- Muuttava käyttö suunnataan muuttuneille soille.
- Soiden käytön suunnitellaan siten, että huomioon otetaan suon luonnontilaisuus, seudun ojitustilanne, erityiset luonnonarvot ja suon käytön tilanne ja odotukset.

Soiden luonnontilaan perustuva käyttö ja soidensuojelun

Matkailu:

Tunnustetaan kosteikkojen matkailullinen vetovoima ja lisätään niiden tunnettuutta.

Riistatalous:

Metsätalouden kannattamattomia ojitusalueita palautetaan luonnontilaan.

Porotalous:

Poronhoitoalueen luonnontilaiset rehevät suot tiedostetaan porojen kesälaitumiksi.

Virkistyskäyttö ja marjastus:

Soiden virkistyskäytön mahdollisuuksia parannetaan etenkin taajamien lähisoilla ja monimuotoisuuskeskitymissä.

Soidensuojelu:

Soidensuojelun tilannetta parannetaan soidensuojelun täydennysohjelmalla ja toteuttamalla maakuntakaavojen suojeluvarauksia.

Soita muuttavan käytön kestävyys

Turvetuotanto:

Käynnistetään paremman tuotantotekniikan kehittämishankkeita.

Turvemaiden metsätalous:

Kehitetään turvemaiden metsätalouden vesiensuojelua.

Tehdään turvemaiden metsätaloutta tukevia selvityksiä ja tutkimuksia.

Turvemaiden maatalouskäyttö:

Kasvavien tilojen viljelymaan tarpeeseen haetaan ratkaisuja tilusjärjestelyillä ja maanvaihoilla.

Soiden ennallistaminen ja vanhojen turvesoiden jälkikäyttö

- Ennallistetaan muuttuneita soita ja suopohjia kosteikoiksi etenkin monimuotoisuuskeskitymissä ja soidensuojelualueilla ja niiden reunoilla.
- Vanhojen turvetuotantoalueiden jälkikäytössä otetaan huomioon paikalliset tarpeet, aluekohtaiset edellytykset, saavutettavat ilmasto- ja monimuotoisuushyödyt sekä vesistövaikutukset.
- Suurimpien suopohjakeskitymien jälkikäyttöä suunnitellaan kokonaisuutena ennen jälkikäyttövaihetta.

KAINUUN JA POHJOIS-POHJANMAAN SUOT LUKUINA:

- *suota ja turvemaata 2,5 milj. ha, 830 milj. tonnia hiiltä ja 17 mrd. m3 vettä*
- *65 muuttohaukkaparia, 33 rahkasammallajia, 30 000 laiduntavaa poroa*
- *metsätalouden ojitusalueita 1,6 milj. ha, 130 milj. m3 puuta*
- *soidensuojelualueita 220 000 ha; Ramsar –kosteikkosopimuksen kohteita 100 000 ha, joista puolet soita ja suoympäristön lintuvesiä*
- *turvetuotantoalueita 330 kpl, kokonaisala noin 30 000 ha ja tuotantoala 19 000 ha*
- *turvepeltoja tuen piirissä noin 90 000 ha*
- *turvesoiden pohjia vapautuu vuosittain 500 – 1000 ha ennallistettaviksi ja jälkikäyttöön*
- *350 000 ha metsätaloudellisesti heikosti kannattavia suometsiä, joiden jatkokäyttöä on selvitettävä*
- *80 % alueen asukkaista liikkuu soilla vähintään muutaman kerran vuodessa (postikysely)*

